

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 8630-12-17 קוניאל ואח' נ' גולן ואח'

לפני כבוד השופטת אביגיל כהן

המבקשים – המערערים: 1.מריו קוניאל
GIUSEPPE MONGIELO.2
Antonio Cunial ILCA S.P.A.3
ע"י ב"כ עו"ד סבינה מאייר

נגד

משיבים: 1.יואב גולן
2.אשדוד סחר עץ בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד מיכאל שחור

פסק דין

- 1
2
3
4 1. לפני בקשת רשות ערעור על החלטת בימ"ש השלום בת"א יפו (כב' השופטת הבכירה דורית
5 קוברסקי) מיום 5.11.17 בת"א 32265-07-12 ולפיה נעתר בימ"ש קמא לבקשת התובעים –
6 המשיבים כי עדותו של מר Serigio Pasqualato (להלן: "פסקולאטו" או "העד") תשמע
7 באמצעות כינוס וידאו.
8
9 2. עסקינן בתביעה כספית על סך 991,442 ₪.
10 עפ"י כתב תביעה המתוקן מיום 24.1.13 משיב 1 – תובע 1 (להלן: "גולן") הינו בעל שליטה
11 ומנכ"ל משיבה 2 – תובעת 2. משיבה 2 הינה חברת בת של חברת ניאור אחזקות (1994) בע"מ
12 (להלן: "ניאור"), עוסקת ביבוא ומסחר בעץ.
13 חברת קוניאל ישראל עוסקת בייצור רעפי חרס ומפעל הייצור שלה בירוחם (להלן: "קוניאל
14 ישראל").
15 נתבעת 3 (להלן: "קוניאל") עוסקת בייצור רעפי חרס ומכירתם באיטליה ובשווקים
16 בינלאומיים.
17 קוניאל וניאור היו בעלי מניות של קוניאל ישראל.
18
19
20

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 8630-12-17 קוניאל ואח' נ' גולן ואח'

בסוף שנות ה-90 סוכם בין גולן לבעלי השליטה בקוניאל להקים חברה פורטוגזית, משיקולי
מס, כדי למכור דרכה רעפי חרס למשיבה 2 ולחלוק ברווחים (להלן: "ההסכם").

הוקמה חברה בשם - SOLFEJO (להלן: "סולפג'יו").

בשנת 2001 היו חילופי גברי בהנהלת קוניאל ואת הדור הקודם החליף מבקש 1 – נתבע 1
(להלן: "מריו").

משיב 2 – נתבע 2 (להלן: "מנג'לו") הינו רו"ח שנתן שירותים לקוניאל והיה נאמן של בעלי
השליטה בה.

מנג'לו טיפל בהקמת סולפג'יו ונטען כי הציג מצגי שווא בפני גולן כי ידאג שיקבל רווחים בגין
מכירת רעפים באמצעות סולפג'יו.

לטענת התובעים, החל משנת 2001 לא העבירו הנתבעים את הכספים שנצברו בסולפג'יו בשל
סכסוך שפרץ בין גולן למריו בקשר לקוניאל ישראל.

כנספח ג' צירפו התובעים "מסמך שהוכן בכתב ידו של סרג'יו פסקואלטו, מנהל מטעם
קוניאל, המשקף את הסכומים שמגיעים לגולן..." (סעיף 17 לכתב התביעה המתוקן).

בסעיף 23 לכתב התביעה המתוקן נטען כי מריו ששלט במנג'לו משך כספים שגולן זכאי להם.
מנג'לו בפועל שלט בסולפג'יו. ההסכם נעשה בין התובעים למבקשת 3. על כן, מבקשת 3 חבה
בתשלומים שהתחייבה לשלם. מניעת התשלום מהתובעים נגרמה ע"י מעשי ומחדלי נתבעים
1-2 ועל כן הם אחראים אישית.

כמו כן מנג'לו אחראי מכוח מצגיו כלפי גולן והיותו נאמן שהפר חובתו.

בכתב ההגנה נטען, בין היתר, כי נתבעים 1-2 לא היו חלק מההסכם הנטען והמוכחש ואין
להם כל מידע אודות אותו הסכם. סולפג'יו ככל הנראה מכרה רעפים שרכשה מנתבעת 3
לתובעת 2 עפ"י הוראות גולן, בתנאים שאינם ידועים לנתבעים. במהלך שנת 2001 עזב
פסקואלטו את תפקידו במשיבה 3 וגם אם כתב את המסמך – נספח ג' לכתב התביעה המתוקן
הדברים אינם מחייבים את משיבה 3.

3. ביום 8.6.16 הגישו התובעים – המשיבים בקשה שכותרתה "גביית עדות בחוץ לארץ" וזאת
בנוגע לעד פסקואלטו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 8630-12-17 קוניאל ואח' נ' גולן ואח'

בסעיף ב' ביקשו התובעים כי בימ"ש קמא ייתן צו באיטליה המחייב את העד לבוא ולתת עדותו בישראל בהליך דגן ככל שהדבר אפשרי, בהתאם להוראות סעיף 49 לחוק. לחלופין, ביקשו התובעים לאפשר לבאי כוח הצדדים להיות נוכחים במהלך גביית העדות בחו"ל ולנהל חיקור דין בדרך בה ב"כ המבקשים יציג שאלות לעד וב"כ המשיבים יהיו זכאים לחקור אותו בחקירה נגדית.

לאחר שהוגשו תגובה ותשובה לתגובה, בדיון שהתקיים בבימ"ש קמא ביום 28.2.17 נשמעו באי כוח הצדדים. ב"כ התובעים הסביר כי: "הגשתי בקשה בעניין עדותו של העד באמצעות וידאו קונפרנס, אני מבהיר כפי שהבהרתי העיקר בבקשה זה גביית עדותו לפי חוק העזרה כאשר הוידאו הינו דרך אחת. העיקר הינו עצם ההליך של חיקור בחו"ל על פי חוק העזרה ושיטת המשפט האיטלקית שהשופט עושה חיקור, יש חקירה ודרישה מטעם השופט..." (עמ' 1 שורות 7-10 לפרוטוקול בדיון).

בסיומו של הדיון, בימ"ש קמא קבע כי "בטרם מתן החלטה, תצורף פנייה עדכנית לעד או כל אינדיקציה אחרת לכך שלמרות שפנו אליו הוא מסרב לבוא ולהעיד בארץ".

ביום 22.6.17 הגישו התובעים "מודעה בעניין סירובו של העד האיטלקי להעיד". לכך צורפו, בין היתר, תצהיר מטעמו של גולן ותמלול שיחה טלפונית בין גולן לעד מיום 16.5.17.

לאחר מכן, ביום 5.11.17 נעתר בימ"ש קמא לבקשה וקבע כי יש לאפשר את גביית עדותו של העד באמצעות כינוס וידאו.

4. החלטת בימ"ש קמא:

בימ"ש קמא הבהיר כי הבקשה נוסחה באופן לא ברור ולא ניתן לקבלה כלשונה. הוסבר כי אין מדובר בחיקור דין ובימ"ש זה אינו מוסמך ליתן צו באיטליה וכי הבקשה שעומדת על הפרק היא הצעת התובעים לגבות את עדותו של העד באמצעות כינוס וידאו.

בימ"ש קמא עמד על הדרישות לצורך התרת שימוש בכינוס וידאו וקבע בסעיף 21 להחלטה כי:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 8630-12-17 קוניאל ואח' נ' גולן ואח'

"בענייננו, דומה כי התובעים עמדו בדרישות המפורטות לעיל. התביעה מבוססת על טענות מצד גולן, ללא גיבוי באסמכתאות בכתב, למעט מסמך שנטען שנערך בידי העד פסקולאטו, שעדותו מבוקשת. מכאן, שעדותו של פסקולאטו לא אך שהיא רלוונטית, אלא שנראה כי היא אף עשויה להיות מכריעה. אשר להימנעותו מהגשת תצהיר ומתן עדות בישראל, נראה כי הסיבות לכך הובהרו די הצורך, הן בתצהירו של גולן והן בתמלול השיחה שצורף לתצהיר. בהקשר זה, דעתי היא כי כאשר נשקלת האפשרות לגביית עדותו של עד כה מכריע, אל מול האפשרות לדחות את הבקשה ולמעשה להביא לחסימת דרכו של התובע בהוכחת תביעתו, יש להקל במבחן "הסיבה הטובה" (עניין דורי, סע' 3 לפסק דינה של השופטת (כתוארה דאז) נאור). כך גם בעניין תום הלב בהגשת הבקשה – לא מצאתי סיבה או טענה מכרעת אשר יש בכוחה להביא לדחיית הבקשה, ודאי לנוכח הגישה המרחיבה ביישום דרישה זו (רע"א 7265/09 מסס נ' משרד הבריאות (31.12.2009), סע' 4)".

5. בבקשת רשות ערעור טוענים המבקשים כי בימ"ש קמא קבע כי עדותו של פסקולאטו מכריעה מבלי לבחון את סוגיית המהימנות - פסקולאטו בשליטת גולן ומתוגמל על ידי גולן. בהקשר זה גם נטען כי לו גולן היה חפץ להביא את העד לעדות בפני בימ"ש "היה בקלות יכול" לעשות כן. נטען כי גולן רק רצה לצאת לידי חובתו בכך שיספק עידכון לביהמ"ש בהתאם להחלטה מיום 28.2.17.

עוד נטען כי בימ"ש קמא התעלם מן ההשמטות שבוצעו בתמליל השיחה. נטען כי מההקלטה עולה כי העד אמר שאינו יכול לתת הצהרות בניגוד החוק. המבקשים טוענים כי עניין זה חל לגבי כל אדם המוסר הצהרה. בימ"ש קמא מתעלם מכך שבתמליל העד אומר במפורש שאינו מפחד ממריו, תוך הפרכת טענת האיומים (המוכחשת ע"י המבקשים).

6. המשיבים בתשובתם טוענים כי המבקשים הפרו בבקשת רשות ערעור חובה להציג את ההליך במלואו, ועל כן יש לסלק על הסף את הבר"ע. נטען כי עסקינן בעד מכריע ומהימנותו תבחן בעת חקירתו. הסוגיה שנותרה לדיון פשוטה למדי ואינה מצריכה עדות מורכבת.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 8630-12-17 קוניאל ואח' נ' גולן ואח'

המשיבים טוענים כי המבקשים לא הסבירו מדוע סירבו למנגנון "הפשוט והלא פורמאלי" של גביית עדות בוידאו וכי "מנגנון זה לא בא במקום הליכי אישור צורך העדות לשם נקיטת הליכי גביית עדות פורמאליים לחלוטין, בדרך הנקובה בחוק העזרה המשפטית מתוך נסיון למנוע מהעד צורך להשתתף במסגרת פורמלית שהיא הבסיס לאיומים עליו".

המשיבים מבקשים כי יינתנו הוראות מפורשות ביחס לאופן גביית העדות כך שיישם מנגנון דומה ל"גביית עדות מוקדמת" בישראל ומודגש כי: "מובן שאין בכל ויתר על זכותם של התובעים לבקש עדות במנגנון הפורמלי – מסובך, איטי ויקר של חוק העזרה המשפטית, כשמלכתחילה כל מטרת התובעים הייתה לאפשר גביית עדות העד במנגנון לא פורמלי אשר עשוי לפתור את בעיית סירובו של העד מלהעיד".

המשיבים מבקשים כי במידה ויבוטל המנגנון של גביית העדות באמצעות כינוס וידאו, אזי מבוקשת קביעה עקרונית בדבר נחיצות העדות והמשך מנגנון פורמאלי של חוק העזרה המשפטית.

7. לאחר שעיינתי בטיעוני הצדדים, הגעתי למסקנה ולפיה דין הבקשה להתקבל וכי יש מקום לדון בבקשה כבערעור ולקבל את הערעור במובן זה שאין מקום לאפשר לעד להיחקר באמצעות כינוס וידאו, מהנימוקים כדלקמן:

א. בענייננו דחיית הדיון בהשגה על החלטת ביניים זו לשלב הערעור על פסה"ד, עלולה להשפיע באופן ממשי על זכויות המבקשים, ולפיכך מצאתי לנכון ליתן רשות לערער ולדון בנושא כבר עתה (לעניין זה ראה: רע"א 7913/14 תרכובת ברום בע"מ נ' חצב (8.2.15)).

ב. באשר להיקף ההתערבות של ערכאת הערעור בתחום של עדות באמצעות כינוס וידאו יפים הדברים שנפסקו ברע"א 1920/12 לוינגר נ' עו"ד ניצה פוזנר, כונסת הנכסים ע"י כב' הש' צ' זילברטל בסעיף 8 לפסק דינו:

"...אמנם מדובר בהחלטה הנוגעת לסדרי דין ואופן שמיעת הראיות, עניינים לגביהם מסור לערכאה הדיונית שיקול דעת רחב שאין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בו. אלא שבתחום הספציפי של עדות באמצעות כינוס וידאו, בהתחשב באופייה המיוחד של העדות, שאינה בלתי אמצעית ושיש לה היבטים יחודיים (משמעות האזהרה כלפי מי שנמצא מחוץ לתחום השיפוט, העדר מרות ישירה של בית המשפט על העד המרוחק וסוגיות הנוגעות ליחסים בינלאומיים; ראו: עניין דורי, פסקה 1 לפסק דינה של השופטת מ' נאור), היקף ההתערבות מעט רחב יותר (עניין דורי בפסקה 3 לפסק דינה של השופטת מ' נאור; סעיף 1(6) לצו בתי המשפט (סוגי החלטות שלא תינתן בהן רשות ערעור), תשס"ט-2009, אשר החריג החלטה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 17-12-8630 קוניאל ואח' נ' גולן ואח'

בעניין "היוועדות חזותית" מבין ההחלטות העוסקות באופן הגשת עדויות שלא ניתן
רשות לערער עליהן).
(הדגש אינו במקור – א.כ.).

ג. הפסיקה ראתה בסעיף 13 לפקודת הראיות (נוסח חדש), התשל"א – 1971 שכותרתו "גביית
עדות על ידי שלוח במשפט האזרחי" את מקור הסמכות לגביית עדות במשפט אזרחי מחוץ
למדינה באמצעות כינוס וידאו (אך ראו דעתו החולקת של כב' הש' א' גרוניס לפיה מקור
הסמכות מצוי בתקנה 15 לתקנות העזרה המשפטית 1999 בעניין רע"א 3810/06 י. דורי את
צ'קובסקי בניה והשקעות בע"מ נ' גולדשטיין (24.9.07) (להלן: "עניין דורי").

הפרשנות שניתנה בפסיקה לסעיף 13 (א) בהקשר של עדות באמצעות כינוס וידאו, היא
פרשנות מצמצמת.
נקבע כי על המבקש להוכיח כי פנייתו לבית המשפט נעשתה בתום לב; כי העדות רלוונטית
לשאלות השנויות במחלוקת; וכי קיימת סיבה טובה המונעת הגעת העד לחקירה בישראל.
ראה לעניין זה: סעיף 8 לפסק דינו של כב' השופט גרוניס בעניין דורי.

בין הטעמים שהוכרו בפסיקה כטעמים טובים להימנעות מהגעה לעדות בישראל נמצאו טעמי
בריאות, מצב ביטחוני במדינה, התחייבויות קודמות של עדים שלא ניתן להשתחרר מהן, אך
ככלל, יש לבחון כל מקרה לגופו.

ד. מהחומר המונח לפני, ובעיקר בשים לב לתצהיר ולתמליל שצורפו ל"מודעה בעניין המשך
סירובו של העד האיטלקי להעיד" מיום 22.6.17 (בקשה מס' 29 בתיק קמא) עולה כי העד
לא מעוניין להעיד, ללא קשר למקום מתן העדות.

בתצהיר מטעם גולן נטען על ידו כי בשיחה טלפונית שערך עם העד ביום 16.5.17 העד חזר על
גרסתו משנת 2015 לפיה הוא מפחד להעיד והדבר אינו אפשרי מבחינתו בשל פחד שתוגש נגדו
תביעה לאחר מכן.

מקריאת התמליל עולה כי העד עמד על כך שזה אינו אפשרי מבחינתו להצהיר נגד החברה
שהוא שימש בה כמנהל. כשנשאל מדוע זה בלתי אפשרי, השיב כי יש חוק. (בתמליל מופיעות
שלוש נקודות לאחר המילה "חוק" – עמ' 3 לתמליל שורה 16).

כשנשאל באופן ספציפי אם מריו אמר לו שאם יעיד כך, יגיש נגדו תביעה בבימ"ש, השיב שכן.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 8630-12-17 קוניאל ואח' נ' גולן ואח'

מקריאת התמליל מצטיירת תמונה ברורה לפיה העד מסרב להעיד בבימ"ש נגד החברה באופן כללי.

אין רמז לכך שבאיטליה העד יסכים להעיד ואילו בישראל יסרב.

אין סיבה להימנעות מהגעה למתן עדות בישראל.

העד מעלה שני טעמים לסירובו להעיד- לא מעוניין להעיד נגד החברה בה שימש כמנהל ופחד מכך שתוגש נגדו תביעה.

אין מדובר כלל בטעמים הקשורים למקום מתן העדות, כי אם לעצם מתן העדות והעדר רצון להעיד.

מהאמור עד עתה עולה המסקנה לפיה החומר שעמד בפני בימ"ש קמא אינו מתייחס כלל ל"סיבה טובה" המונעת את עדותו של העד בפני בית משפט בישראל.

כל טענות המשיבים נוגעות לכך שהעד לא מעוניין להעיד באופן כללי, לאו דווקא בישראל. העד לא מעוניין להעיד גם באיטליה.

חיזוק משמעותי למסקנה זו, מצאתי בתשובת המשיבים לבר"ע.

המשיבים מסבירים בסעיף 43 כי קיימת בעיה שהעד מסרב להעיד; למעשה, גם באיטליה.

המשיבים מציינים כי כל מטרתם באמצעות גביית עדות בכינוס וידאו הייתה "לאפשר גביית

עדות העד במנגנון לא פורמאלי אשר עשוי לפתור את בעיית סירובו של העד מלהעיד"

ועומדים על זכותם במידת הצורך לבקש עדות במנגנון פורמאלי "מסובך, איטי ויקר" של חוק העזרה המשפטית.

גביית עדות באמצעות כינוס וידאו אינה מאפשרת גביית עדות בדרך בלתי פורמלית, כאשר מדובר בעדות של עד שמסרב להעיד.

במקרה כזה, אין מנוס מלהשתמש בדרך הקבועה בחוק עזרה משפטית 1998 ובתקנות שהותקנו מכוחו (ומכוח החוק שקדם לו), גם כשהעדות נגבית בחו"ל בדרך של כינוס וידאו

(ראה בעניין זה: סעיף 17 לפסק דינו של כב' הש' א' גרוניס **בעניין דורי**).

משכך, לדרך של גביית עדות באמצעות כינוס וידאו, אין כל עדיפות במקרה כזה ובוודאי

שרצון לגבות עדות "בדרך בלתי פורמלית" אינו טעם המצדיק גביית עדות מחוץ לתחום השיפוט באמצעות כינוס וידאו.

סירוב של עד להעיד אינו מהווה סיבה להעיד באמצעות כינוס וידאו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 8630-12-17 קוניאל ואח' נ' גולן ואח'

לאור התוצאה אליה הגעתי, ממילא איני נדרשת לטענות המבקשים באשר להשמטות מהתמליל וטענות נוספות שהועלו על ידם בבר"ע.
די בחומר המונח לפני כדי להכריע כי לא מתקיימים התנאים המצדיקים גביית עדות באמצעות כינוס וידאו.

8. לסיכום:

א. דין בקשת רשות ערעור להתקבל ודין הערעור להתקבל במובן זה שהאפשרות של חקירת העד באמצעות כינוס וידאו מבוטלת.

ב. המשיבים יישאו בהוצאות המבקשים – המערערים ושכ"ט עו"ד בסך 6,000 ₪.

הערבון יוחזר למבקשים באמצעות בא כוחם.

ג. המזכירות תשלח פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, י"ט שבט תשע"ח, 04 פברואר 2018, בהעדר הצדדים.

אביגיל כהן
אביגיל כהן, שופטת

